

[Kirsten Gloerfelt-Tarp.]

om det ikke er muligt at inddrage flere Kvinder i produktivt Arbejde, og om det offentlige, specielt Lovgivningsmagten, ikke kan stimulere en saadan Udvikling. Vi maa udnytte Krigstidens Erfaringer fra de krigsførende Lande, hvor det lykkedes i et hidtil ukendt Omfang at faa Kvinderne med i Arbejde af forskellig Art og ikke blot i det mere underordnede og mindre kvalificerede Arbejde, men ogsaa i det kvalificerede og paa ansvarsfulde og ledende Poster.

Den Arbejdskraft, man trak ind, var i stor Udstrækning gifte Kvinder. Beskæftigelsen af gifte Kvinder steg saaledes i et ekstraordinært Omfang, det vil sige forholdsvis langt mere end de ugiftes. Det er sandsynligt, at der ogsaa herhjemme er gifte Kvinder, der ikke har Erhvervsarbejde, men som i og for sig ikke er uvillige over for at tage saadant. I Sverige er der for nylig foretaget en Undersøgelse i Västerås Stad og i Västmannalands Len, der gav det overraskende Resultat, at over en Femtedel af de gifte Kvinder, der ikke allerede havde Selverhverv, under visse Betingelser kunde ønske at faa det. Selv om Forholdene kan være anderledes hos os, tyder Resultatet af den svenske Undersøgelse paa, at man er berettiget til at antage, at der ogsaa her i Landet findes nogen uudnyttet kvindelig Arbejdskraft.

Den praktiske Mulighed for at faa denne Arbejdskraftsreserve udnyttet er imidlertid afhængig af Gennemførelsen af ret omfattende Foranstaltninger for at lette de gifte Kvinders Arbejdsbyrde. Vil man have den kvindelige Reserverarbejdskraft til at melde sig, maa det fra Myndighedernes Side fremhæves, at det er i Samfundets Interesse, de gør det, og Kvinderne maa vide, at de ikke uden videre bliver sat ud af Arbejdet den Dag, da der ikke mere er Mangel paa Arbejdskraft. Stat og Kommune, der er toneangivende, maa føre en saadan Politik, at de ikke blot anbringer Kvinder i det mindst kvalificerede og det daarligst betalte Arbejde, men de maa give Kvinder lige Chancer med Mænd til Avancement. Ansvar og Fremfremmelsesmuligheder er for Kvinder akkurat som for Mænd den bedste Stimulans i Arbejdet og den bedste Maade at faa en forøget Arbejdsindsats frem paa. I Statens og Kommunens Tjeneste opnaar Kvinder principielt den samme Løn som Mænd, men afsvækkes dette i Praksis ved, at Kvinder spærres inde i lukkede Klasser, er Stats og Kommunes Eksempel ikke en Hjælp til, at det private Erhvervsliv anerkender Ligelønsprincippet. Det er imidlertid klart, at

man lettere faar mere Arbejdskraft frem, naar Kvinderne ikke føler sig underbetalt. Jeg skal derfor henstille til samtlige højtærede Ministre, at de drager Omsorg for, at Kvinders og Mænds lige Adgang til Arbejde i Stat og Kommune paa lige Vilkaar praktiseres inden for deres Administrationsomraader, saaledes at ikke blot Lovens Bogstav, men ogsaa dens Aand sker Fyldest.

Det Gode, at der er saa lidt Arbejdsløshed, bevirker, at forholdsvis færre gifte Kvinder ønsker at tage lønnet Arbejde. I samme Retning virker den herskende Varemangel, der ikke gør det let for dem for deres Fortjeneste at skaffe sig Varer, som de sætter Pris paa. Det er den uheldige Cirkel: vi behøver Arbejdskraft for at faa Gang i Produktionen; men vi kan ikke faa Arbejdskraft frem, fordi man ikke kan købe noget for sin Løn. Det er en kendt Sag, at meget af vor Arbejdskraft gaar til Sverige, fordi man der kan købe gode Tekstilarer og andre fornuftige og værdsatte Varer. Det er noget at lære af, og jeg vil bede baade den højtærede Handelsminister og den højtærede Finansminister om at have dette *in mente*, naar de lægger Planer om Importrestriktioner og Eksportoffensiv. Tilstedeværelsen af saadanne Varer virker fremmende paa Arbejdslysten.

Skal man have mere kvindelig Arbejdskraft til at melde sig paa Arbejdsmarkedet, har den offentlige Arbejdsanvisning sin store Opgave. I de krigsførende Lande lagde man megen Vægt paa Udbygningen af Anvisningen. Man maa gøre Anvisningen tillokkende for Kvinderne, saa man ikke skræmmer dem bort; man maa give de arbejdssøgende en personlig Behandling, de maa mærke, at Hensyn tages saavel til deres Interesse som til Arbejdsgiverens Interesse, og man maa lade de gængse Skranker falde imellem, hvad der er Mandsarbejde og Kvindearbejde, og følge det, man skulde synes, selvfølgelig Princip: til et Arbejde at anvise den, der er bedst kvalificeret dertil uden Hensyn til den paagældendes Køn. Jeg ved godt, at Arbejdsgiveren i Regelen paa Forhaand opgiver, om han ønsker mandlig eller kvindelig Arbejdskraft, men Arbejdsgiveren maa være til at tale med, saa meget mere som det er i hans velforstaede Interesse at faa den bedst kvalificerede Person. De traditionelle Skranker mellem Mands- og Kvindearbejde maatte revideres under Krigen i de krigsførende Lande og blev det med godt Resultat. I øvrigt varierer disse Skranker stærkt fra Tid til Tid og fra Land til Land, ja, selv inden for det enkelte Land gør der